

FINANSIERING AF REGIONAL UDVIKLING - EN OVERSIGT

Amtsrådsforeningen 2100 København Ø E-mail: arf@arf.dk
Dampfærgevej 22 Telefon 3529 8100 Web: www.arf.dk
Postboks 2593 Telefax 3529 8300

INDHOLD

FORORD	3
1. FINANSIERING AF REGIONAL UDVIKLING	4
HVAD SKAL REGIONERNE FINANSIERE?	4
KOMMUNALT UDVIKLINGSBIDRAG	5
STATSLIGT BLOKTILSKUD	5
2. EU-FINANSIERING	6
EU'S STRUKTURFONDE 2007-2013	7
REGIONAL KONKURRENCEEVNE OG BESKÆFTIGELSE	7
TERRITORIALT SAMARBEJDE	9
EU-STØTTE TIL LANDDISTRIKTSUDVIKLING	10
3. ANDRE KILDER TIL FINANSIERING AF REGIONAL UDVIKLING	11
NATUR OG MILJØ	12
LANDDISTRIKTER OG UDKANTSOMRÅDER	14
ERHVERV, FORSKNING OG TURISME	16
BESKÆFTIGELSE	24
UDDANNELSE	26
KULTUR	28
FORURENET JORD	30

FORORD

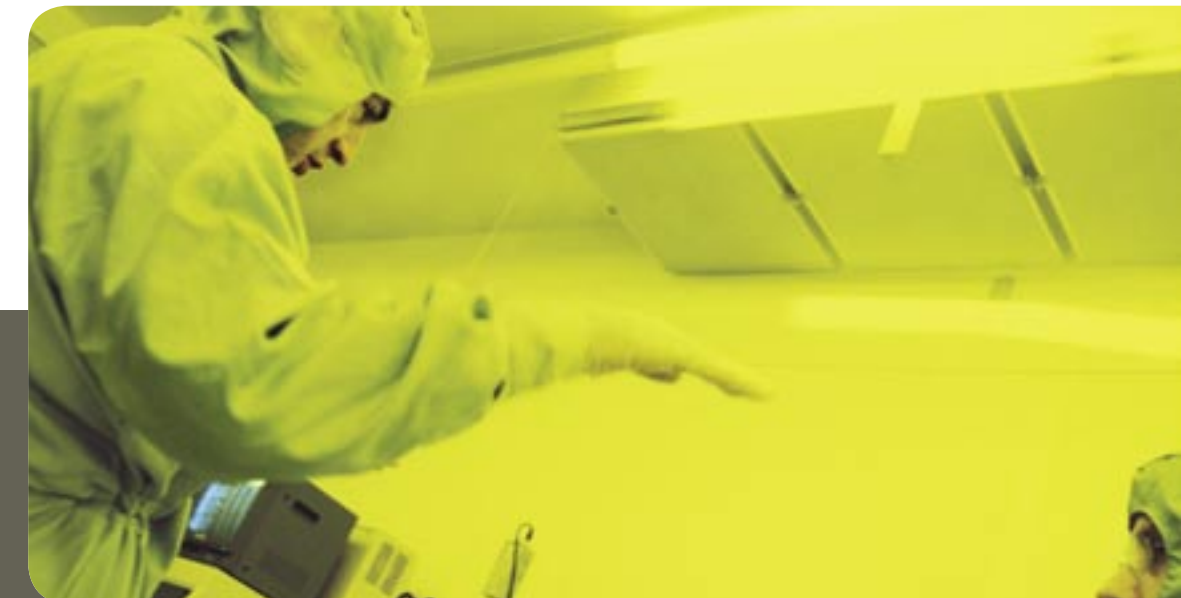
Med strukturreformen defineres det for første gang, at der skal arbejdes samlet med en strategisk plan for den regionale udvikling, herunder den regionale erhvervsudvikling. Regionerne har ansvaret for, at denne strategi udarbejdes i tæt samarbejde med borgere, kommuner, virksomheder og vidensinstitutioner.

Den regionale udviklingsopgave består i at sikre udviklingen i regionerne – at de er attraktive at besøge, leve, arbejde og investere i. Det sker dels ved at samle, inddrage og forpligte regionale udviklingsaktører, dels gennem samordning af udviklingsaktiviteter, der beskrives i den regionale udviklingsplan.

Regionerne har midler til rådighed til finansiering af udviklingsopgaver. Men hvis indsatsen virkelig skal batte, er det nødvendigt at koordinere alle gode kræfter og tænke andre ressourcer ind i finansieringen af en samordnet regional indsats. Ud over lokal, offentlig og privat finansiering kan der være tale om EU-midler, puljer i ministerier og styrelser, eller fonde og midler fra internationale organisationer.

Denne pjece beskriver de midler, regionerne selv har til finansiering af regional udvikling samt de EU-midler, som er specifikt møntet på regional udvikling i Danmark. Desuden indeholder pjecen en oversigt over en række statslige midler og andre finansieringskilder, som regionerne kan skele til, når de planlægger finansiering af regionale udviklingsaktiviteter.

Udgiftsniveauet i denne pjece svarer til amternes hidtidige opgaver og udgifter. Amtsrådsforeningen har tilkendegivet, at det er nødvendigt at tilføre yderligere midler til regional udvikling, og at det vil indgå i de kommende økonomiforhandlinger.

FINANSIERING AF REGIONAL UDVIKLING

Hvad skal regionerne finansiere?

Regionerne har en række forpligtelser indenfor den regionale udviklingsopgave. Amterne har hidtil anvendt ca. 2 mia. kr. til disse opgaver, og disse udgifter er overført til regionerne. En betydelig del af regionernes midler forventes anvendt til kollektiv trafik og jordforurening. Udgifterne finansieres hovedsageligt af et kommunale udviklingsbidrag og et statsligt bloktilskud. Derudover kan regionerne søge midler fra EU og en række puljer og fonde.

Natur, miljø og planlægning

Regionerne skal spille en overordnet rolle vedrørende den fysiske udvikling af regionen, og skal sikre en mere overordnet og strategisk udviklingsplanlægning af regionen (udviklingsplaner).

Endvidere skal regionerne varetage opgaver efter jordforureningsloven samt kortlægge råstofforekomster og udlægge råstofvindingsområder på land.

Landdistrikter

Regionerne får ansvaret for udviklingen i landdistrikter og udkantsområder. Udkantsområderne skal have høj prioritet i vækstforænes arbejde.

Erhvervsområdet

Udviklingen af de regionale vækstvilkår forankres i regionen med krav om at inddrage det lokale erhvervsliv, kommuner, arbejdsmarkedets parter og vidensinstitutioner gennem vækstfora.

Uddannelser

Regionerne får en koordinerende rolle i forhold til den geografiske placering af udbuddet, kapaciteten, elevfordelingen mv. af ungdomsuddannelser i regionerne.

Kulturområdet

Regionerne har mulighed for at medvirke til at igangsætte kulturbegivenheder samt udvikle kulturelle tilbud.

Kollektiv trafik

Regionerne skal stå for og oprette trafikselskaber med ansvar for den regionale og lokale busdrift samt eventuelt privatbaner. Regionerne skal finansiere den regionale bustrafik og privatbaner.

FINANSIERING AF REGIONAL UDVIKLING

Kommunalt udviklingsbidrag

Kommunerne betaler et årligt udviklingsbidrag til den region, hvori kommunen ligger. Udviklingsbidraget udgør et beløb mellem 100 og 200 kr. pr. indbygger. Bornholms Regionskommune fritages dog for at betale en forholdsmæssig del af udviklingsbidraget til Region Hovedstaden, idet en række udviklingsopgaver er henlagt til Bornholms Regionskommune.

Størrelsen af det årlige udviklingsbidrag fastsættes af regionsrådet efter drøftelse i kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne. Som udgangspunkt i 2007 forudsættes udviklingsbidraget at udgøre 100 kr. pr. indbygger (2003-prisniveau) svarende til, at udgifter for hen ved 600 mio. kr. (2006-prisniveau) inden for den regionale udvikling finansieres af kommunerne.

Statsligt bloktilskud

Staten betaler et årligt bloktilskud til regionerne, som i 2007 udgør godt 1,5 mia. kr. Bloktilskuddet fordeles til regionerne efter et mål for regionernes udgiftsbehov.

20 pct. af bloktilskuddet fordeles i forhold til indbyggertallet. De resterende 80 pct. fordeles efter strukturelle forhold, som opgøres ud fra følgende kriterier:

- **Landdistriktsgrad (antal indbyggere uden for bymæssig bebyggelse eller i byer, der har op til 1.000 indbyggere)**
- **Tilgængelighed (rejsetid til by med mindst 18.000 indbyggere)**
- **Antal i arbejdsstyrken uden videregående uddannelse**
- **Antal ledige 20-59-årige**
- **Antal 20-59-årige lønmodtagere i stillinger, der forudsætter færdigheder på grundniveau**
- **Antal biler pr. vejkilometer**
- **Erhvervspendling (lønmotagere med over 12 km. mellem arbejdssted og bopæl eller med arbejdssted i anden kommune end bopælskommunen)**
- **Antal km. privatbanespor**

EU - FINANSIERING

EU-midler forudsættes at medfinansiere en del af de regionale erhvervsudviklingsaktiviteter, og de regionale vækstfora får en nøglerolle i forbindelse med udmøntningen af EU's strukturfondsmidler i Danmark.

Vækstforaene skal blandt andet indstille til staten om anvendelse af EU's strukturfondsmidler under Socialfonden og Regionalfonden. På den måde kommer vækstforaene til at erstatte den regionale prioritering af struktur-fondsmidler, der finder sted i de nuværende Regionale Udvalg under Mål 2-programmet og i de Regionale Socialfondsudvalg under Mål 3-programmet.

De regionale vækstfora indstiller endvidere til regionsrådene om anvendelse af regionernes midler til erhvervsudvikling, f.eks. til medfinansiering af EU-midler. Regionen kan acceptere eller afvise indstillingerne – men regionen kan kun medfinansiere erhvervsudviklingsaktiviteter, der er indstillet af det regionale vækstforum.

Vækstforum har ikke nogen formel rolle i forbindelse med prioritering af Regionalfondsmidler til grænseoverskridende samarbejde (Interreg A-programmer), idet midlerne skal prioriteres i et tværnationalt partnerskab.

EU's strukturfonde 2007-2013

EU's strukturfondsmidler budgetteres syv år ad gangen. Den igangværende periode slutter i 2006, og fra 2007 kommer der nye bevillinger og nye programmer under strukturfondene. EU's stats- og regeringschefer enedes om et forslag til EU-budget for perioden 2007-2013 i december 2005, men de eksakte økonomiske rammer kendes endnu ikke, da budgettet afventer endelig behandling og godkendelse i Rådet og Europa-Parlamentet. Der tegner sig dog et ret præcist billede af, hvilke muligheder der bliver.

Indsatsen under EU's tre strukturpolitiske mål skal bidrage til at tackle de udfordringer, som EU står overfor, og fremme vækst og beskæftigelse (den såkaldte Lissabon-strategi).

Danmark modtager i perioden 2007-2013 støtte under målene Regional konkurrenceevne og beskæftigelse og Territorialt samarbejde. Foreløbige beregninger viser, at Danmark under de to nye mål får i alt ca. 550 mio. kr. om året til projektstøtte fordelt på henholdsvis 410 mio. kr. om året til Regional konkurrenceevne og beskæftigelse og 140 mio. kr. om året til Territorialt samarbejde.

EU-finansierede projekter under Regional konkurrenceevne og beskæftigelse kræver mindst 50 pct. i dansk medfinansiering. Projekter under Territorialt samarbejde kan få op til 75 pct. EU-støtte. Medfinansiering af EU-midlerne forudsættes at komme dels fra regionsrådene, dels fra stat, kommuner, organisationer, arbejdsmarkedets parter og i nogen grad private erhvervsvirksomheder mv.

Regional konkurrenceevne og beskæftigelse

Den danske indsats under Regional konkurrenceevne og beskæftigelse 2007-2013 er endnu ikke beskrevet i programmer (februar 2006). Strukturerne og indsatsområderne er dog kendte, da de har været drøftet i de midlertidige vækstfora, som har behandlet et udkast til beskrivelse af den danske strategiske indsats.

EU'S STRUKTURPOLITIK HAR

TRE MÅL:

- **Konvergens, dvs. støtte til, at de fattigste regioner nærmer sig indkomstgennemsnittet i EU**
- **Regional konkurrenceevne og beskæftigelse, og**
- **Territorialt samarbejde, dvs. grænseoverskridende samarbejde (Interreg).**

EU - FINANSIERING

Regional konkurrenceevne og beskæftigelse bliver udmøntet i et Socialfondsprogram og et Regionalfondsprogram. Også den danske indsats målrettes EU's vækst- og beskæftigelsesmål (Lissabonstrategien), hvor hensigten er i størst muligt omfang at understøtte øget økonomisk vækst og fastholde og etablere nye arbejdspladser. De to programmer vil tilsammen forudsætte en årlig projektaktivitet på omkring 820 mio. kr., hvoraf halvdelen er EU-støtte og halvdelen er national medfinansiering.

Socialfondsprogrammet og Regionalfondsprogrammet vil prioritere aktiviteter inden for de fire vækstfremmende faktorer, som også OECD peger på som de vigtigste for fremme af konkurrenceevne og beskæftigelse

- **Menneskelige ressourcer**
- **Innovation**
- **Informations- og kommunikationsteknologi og**
- **Iværksættere**

Menneskelige ressourcer

Det vil f.eks. være muligt at støtte efteruddannelse af kort- og højtuddannede, bedre brug af højtuddannede, ledelseskompeterencer og udvikling af organisationsformer.

Innovation

Indsatsen kunne være samspil mellem virksomheder og videninstitutioner, samspil med teknologisk service, små og mellemstore virksomheder og brugerdreven innovation og samspil med andre virksomheder, herunder klynger.

Informations- og kommunikationsteknologi (IKT)

Indsatsområdet sigter på at udnytte informations- og kommunikationsteknologien bedre, f.eks. gennem støtte til projekter, der fokuserer på avanceret IT-anvendelse, IKT-infrastruktur og IKT-kompeterencer.

Iværksættere

Iværksætterprioriteten sigter på at etablere nye virksomheder og nye arbejdspladser ved f.eks. at prioritere projekter, der tackler iværksætterinfrastruktur, kapital og iværksætter kompetencer og – værdier.

EU - FINANSIERING

Der vil i programmerne være angivet regionale finansielle, således at det på forhånd står klart, hvor mange strukturfondsmidler, der er til rådighed i hver region, herunder hvor mange midler der kan anvendes i udkantsområderne, og som hvert vækstforum har indstillingsret over. Regeringen har i Aftale om Strukturreform forpligtet sig til, at udkantsområdernes andel af EU-midler i den nye strukturfondsperiode (2007-2013) bliver mindst den samme som i indeværende strukturfondsperiode (2000-2006).

Territorialt samarbejde

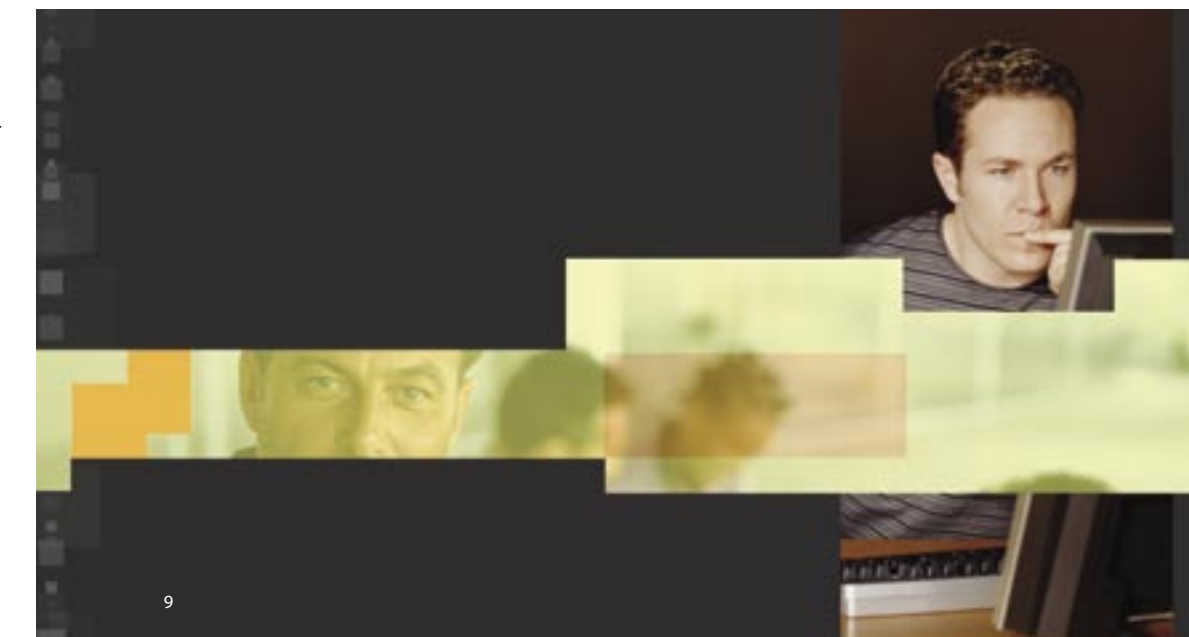
Målet Territorialt samarbejde dækker over programmer, som svarer til de tidligere Interreg-programmer, dvs. programmer der støtter grænseoverskridende (Interreg A), tværnationalt (Interreg B) og interregionalt (Interreg C) samarbejde. Disse programmer kan også indgå i en regional udviklingsstrategi.

Danmark får i alt ca. 140 mio. kr. om året til Territorialt samarbejde. Midlerne skal deles med ca. 125 mio. kr. om året til grænseoverskridende samarbejde og ca. 15 mio. kr. om året til tværnationalt samarbejde. Projekter under Territorialt samarbejde kan få op til 75 pct. EU-støtte, hvorved egenmedfinansieringen bliver 25 pct.

De regionale vækstfora får ingen formel rolle i forbindelse med prioriteringen af midler under Territorialt samarbejde.

Grænseoverskridende samarbejde

På nuværende tidspunkt (februar 2006) er det ikke fastlagt, præcis hvilke grænseoverskridende programmer, Danmark vil indgå i, og dermed er programprioriteringer og fordelingen af midler mellem programmerne ikke fastlagt. Kommissionens foreløbige retningslinjer foreskriver, at programmerne skal fokusere på projekter inden for iværksætteri, små og mellemstore virksomheder, turisme og kultur, natur- og kulturressourcer, by- og landsamarbejde, transport, informations- og kommunikationsteknologi, vand og energi. Hele Danmark er berettiget til støtte under det grænseoverskridende samarbejde.

EU - FINANSIERING

Det er sandsynligt, at der bliver etableret et dansk/svensk/norsk program med to underprogrammer; ét for Øresundssamarbejdet med deltagelse af Region Hovedstaden, herunder Bornholm, Region Sjælland og Region Skåne og et andet for samarbejdet mellem Nord- og Midtjylland, Vestsverige og Sydnorge.

Det er uafklaret, hvordan det dansk-tyske samarbejde vil blive organiseret, men det ligger fast, at Region Syddanmark og Region Sjælland kommer til at samarbejde med nogenlunde de samme tyske områder, som i dag indgår i de dansk-tyske Interreg III A-programmer, dvs. regionerne omkring Flensborg, Kiel og Lübeck.

Tværnationalt samarbejde

Som i denne strukturfondsperiode vil hele Danmark i 2007-2013 indgå i et Nordsøprogram og et Østersøprogram sammen med landene omkring disse bassiner. Programmerne er ikke udarbejdet endnu, men på baggrund af Kommissionens foreløbige retningslinjer tegner der sig to programmer, som skal prioritere indsatsen inden for følgende temaer:

- **Innovation:** Etablering og udvikling af videnskabelige og teknologiske netværk, øget regional forskning og teknologisk udvikling (FoU) og innovativ kapacitet.
- **Miljø:** Fokus på vandforvaltning, energiuudnyttelse, risikoforebyggelse og miljøbeskyttelse.

- **Tilgængelighed:** Forbedret adgang til og kvalitet af transport og telekommunikation.
- **Bæredygtig byudvikling:** Styrkelse af polycentrisk udvikling på transnationalt, nationalt and regionalt niveau.

Interregionalt samarbejde

Hele Danmark vil kunne deltage i det formentlig kun ene interregionale program, der bliver. Programmet vil komme til at afvige en del fra det nuværende Interreg III C-program, om end fokus stadig vil være på styrkelse af netværksamarbejde og fremme af erfaringsudveksling mellem regioner i hele Europa. Kommissionen har foreslået en fokuseret indsats inden for temaerne innovation og vidensøkonomi, miljø og risikoforebyggelse.

EU-støtte til landdistriktsudvikling

Ud over strukturfondsmidlerne vil der endvidere være midler til udvikling i landdistrikterne i EU's landdistriktsprogram i næste programperiode (2007 – 2013). Danmark får i alt færre penge end hidtil til landbrug og landdistriktsudvikling.

ANDRE KILDER TIL FINANSIERING AF REGIONAL UDVIKLING

Der findes en række statslige midler og andre finansieringskilder, som regionerne kan søge støtte fra til at finansiere initiativer, der understøtter den regionale udvikling. En ikke udtømmende oversigt er listet sektorstvist.

NATUR OG MILJØ

Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger

Ejer: Fødevareministeriet

Beskrivelse: Puljen uddeler midler til at fremme beskyttelse af miljø og natur i særligt følsomme landbrugsområder.

Beløb: 116,3 mio. årligt i 2006-2009 (FL § 24.23.03.30).

Betingelser: Ingen, men regionen kan fremme, at puljen bliver søgt af relevante parter.

Ansøgningsfrister: 1. maj

Mere information: www.dffe.dk

Anlæg og drift af vådområder

Ejer: Fødevareministeriet

Beskrivelse: Puljen uddeler midler til vådområder for at mindske udslippet af kvælstof og fosfor og bidrage til at beskytte vandmiljøet og give en rigere natur i de følsomme landbrugsområder. Ordningen er en del af Vandmiljøplan III.

Beløb: 70 mio. kr. årligt til støtte til anlæg og drift af vådområder i årene 2006 – 2009 (FL § 24.23.03.36). **Betingelser:** Ingen, men regionen kan fremme, at puljen bliver søgt af relevante parter

Ansøgningsfrister: Løbende

Mere information: www.dffe.dk

NATUR OG MILJØ

Forarbejdning af jordbrugsprodukter

Ejer: Fødevareministeriet

Beskrivelse: Puljen uddeler midler til investeringer i produktionen gennem strukturprojektordningen, som er en del af regeringens landdistriktsprogram. Målet er at støtte økonomisk vækst i landdistrikter, hvor fødevarer virksomheder spiller en central rolle.

Beløb: 50 mio. kr. årligt i 2006-2009. Hertil kommer en særlig pulje i 2006 på 50 mio. kr. (FL § 24.23.03.15).

Betingelser: Ingen, men regionen kan fremme, at puljen bliver søgt af relevante parter. Kun små og mellemstore virksomheder, der i virksomheden investerer i forbedring af forarbejdningen og afsætningen af jordbrugsprodukter, er omfattet af ordningen. Der kan tages regionalpolitiske hensyn. F.eks. er der i 2005 bevilget midler til den særlige Nordjyllandsindsats.

Ansøgningsfrister: Maj

Mere information: www.dffe.dk

LANDDISTRIKTER OG UDKANTSOMRÅDER

Navn: LEADER+

Beskrivelse: LEADER+ gennemføres af lokale aktionsgrupper (LAG), der er sammensat af lokale og regionale aktører. LAG gennemfører deres egne udviklingsplaner og tager selv stilling til projekter. Regionerne kan medfinansiere projekter.

Beløb: Hver LAG har modtaget et EU-tilskud i perioden 2000 - 2006. Tilskuddet er typisk på ca. 10 mio. kr. for hele perioden og skal matches af dansk offentlig medfinansiering.

Betingelse: LEADER+ er en EU-ordning, der efter 2007 integreres i det almindelige landdistriktsprogram.

Mere information: www.dffe.dk, www.leaderplus.dk

LEADER+

Art 33

Beskrivelse: Art.33 støtter projekter, der skal fremme tilpasningen og udviklingen af landdistrikterne ved at skabe attraktive erhvervs- og livsvilkår i landdistrikterne. Alle amter, bortset fra Københavns Amt, deltager i ordningen.

Beløb: Ca. 45 mio. kr. i 2006

Betingelse: Ordningen er en del af det danske landdistriktsprogram (2000 - 2006) og medfinansieres af EU. Ordningen administreres af amterne, der udvælger projekter på baggrund af en regional handlingsplan.

Ansøgningsfrister: Fastsættes af amtet.

Mere information: www.dffe.dk

Kompetenceudvikling i landdistrikterne

Ejer: Fødevareministeriet

Beskrivelse: Puljen støtter uddannelse af projektholdere, rådgivere og andre personer, der er involveret i aktiviteter til gavn for udviklingen i landdistrikterne.

Beløb: 19,1 mio. kr. i 2006 og 6,9 mio. kr. i hvert af årene 2007-2009 (FL § 24.23.03.10).

Betingelser: Ordningen er en del af det danske landdistriktsprogram (2000-2006) og medfinansieres af EU.

Mere information: www.dffe.dk

Øer

LANDDISTRIKTER OG UDKANTSOMRÅDER

Støtte til de små øsamfund

Ejer: Miljøministeriet

Beskrivelse: Ordningen har til hensigt at bevare den faste beboelse og sikre levevilkårene i bred forstand for beboerne på 27 udvalgte ikke-landfaste småøer. Støtten gives til et bredt spektrum af forsøg og projekter på øerne.

Beløb: 4,2 mio. kr. i 2006 og 4,8 mio. kr. årligt i perioden 2007-2009 (FL § 23.52.05.20)

Mere information: www.sns.dk

Børne- og ungdomsaktiviteter i landdistrikterne

Ejer: Fødevareministeriet

Beskrivelse: Puljen uddeler midler til børne- og ungdomsaktiviteter, der fremmer interessen for erhverv, der er knyttet til landdistrikterne og for levevilkår i landdistrikterne. Formålet er at støtte vækst, udvikling og beskæftigelse, give mere natur og bedre miljø og fremme livskvaliteten.

Børne- og ungdomsorganisationer kan søge støtte til projekter på regionalt og nationalt niveau.

Beløb: 10 mio. kr. årligt 2006-2009. (FL § 24.23.03.25)

Betingelser: Regionen kan fremme, at puljen bliver søgt af relevante parter

Ansøgningsfrister: Januar 2006

Mere information: www.dffe.dk

Regional Erhvervsudvikling

Ejer: Erhvervs- og Byggestyrelsen

Beskrivelse: Midlerne kan anvendes til medfinansiering af regionale udviklingsaktiviteter, analyser m.v. samt tilskud til udarbejdelse og gennemførelse af programsatte regionalpolitiske tiltag, herunder evalueringer, foranalyser, information, seminarer eller netværkspolitiske tiltag. Endvidere støttes erhvervsinitiativer målrettet yderområder, herunder brobygningsinitiativer.

Beløb: 14,3 mio. kr. i 2006, 14,4 mio. kr. i 2007, 12,5 mio. kr. i 2008, og 3,2 mio. kr. i 2009 (FL § 08.33.01.62)

Betingelser: Projekter i yderområder skal indeholde et brobygningsaspekt til vækstcentre.

Mere information: www.ebst.dk

Medfinansiering af EU's regionalprogrammer

Ejer: Erhvervs- og Byggestyrelsen

Beskrivelse: Medfinansiering af EU's regionalfondsprogrammer. Støtten gives til virksomheder, f.eks. tilskud inden for produktudvikling (F&U), konsulentbistand til SMV'er, miljøstøtte, teknologioverførsler og om støtte til anlægsinvesteringer.

Beløb: 41,4 mio. kr. årligt 2006-2009 (FL § 08.35.01.10)

Betingelser: Inden for rammerne af de godkendte notifikationer for direkte virksomhedsstøtte kan forskellige støtteformer for virksomheders investeringer anvendes.

Mere information: www.ebst.dk

Iværksætter- og innovationsinitiativer

Ejer: Økonomi- og Erhvervsministeriet

Beskrivelse: Midlerne vil blive udmøntet som led i arbejdet med at gøre Danmark til et af verdens førende iværksættersamfund.

Beløb: 15,8 mio. kr. i 2006 og -2007, 15,0 mio. kr. i 2008 og 12,0 mio. kr. i 2009 (FL § 8.33.79.20)

Betingelser: Midlerne kan anvendes til at fremme innovation og vækst i nye og mindre virksomheder, blandt andet med henblik på at styrke iværksætterinfrastrukturen og adgangen til kapital og kompetencer.

Mere information: www.ebst.dk

Selvstændighedsfonden

Ejer: Selvstændighedsfonden/Erhvervs- og Byggestyrelsen

Beskrivelse: Fremme af innovations-, selvstændigheds- og iværksætterkulturen i Danmark med fokus på en sammenhængende iværksættersøjle i hele uddannelsessystemet, opkvalificering af undervisernes og vejledernes kompetencer inden for iværksætteri, og netværk, kontakter og tæt samarbejde mellem erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne .

Beløb: 30 mio. kr. til anvendelse i perioden 2006 – 2009 (FL § 08.01.33.66)

Mere information: www.selvstaendighedsfonden.dk og www.ebst.dk

ERHVERV, FORSKNING OG TURISME

Innovationskonsortium

Ejer: Rådet for Teknologi og Innovation

Beskrivelse: parterne i fællesskab udvikler viden eller teknologi, som ikke blot gavner enkelte virksomheder, men hele brancher indenfor dansk erhvervsliv.

Beløb: 102,5 mio. kr. i 2006 og 128,1 mio. kr. i 2007 og 130,7 mio. kr. i hvert af årene 2008 og 2009 (FL § 19.74.01.37)

Betingelser: Et innovationskonsortium skal bestå af mindst 2 virksomheder, en forskningsinstitution og et teknologisk serviceinstitut. Samarbejdet skal have en varighed på mellem 2 og 4 år. Små virksomheder (1-100 medarbejdere) kan deltage i dele af projektførelsen, dog minimum seks måneder. Et innovationskonsortium skal bestå af mindst 2 virksomheder, en forskningsinstitution og et teknologisk serviceinstitut.

Ansøgningsfrister: Næste gang 15. marts 2006

Mere information: www.videnskabsministeriet.dk/innovationskonsortier

Eksportfremmetilskud til små og mellemstore virksomheder

Ejer: Udenrigsministeriet/Danmarks Eksportråd

Beskrivelse: Formålet er at fremme internationalisering af SMV'er, innovative vækstvirksomheder og iværksættere og bedre udnytte deres eksportpotentiale. Under ordningen er der etableret fire programmer: Eksportforberedelse, Eksportstart, BornCreative (kreative SMV-vækstvirksomheder) og BornGlobal (højteknologiske SMV-vækstvirksomheder og iværksættere).

Beløb: 30,6 mio. kr. årligt 2006-2009 (FL § 06.41.03.20)

Betingelser: Rådgivningen finder sted på den enkelte virksomhed (hvor relevant i samarbejde med andre lokale/regionale aktører).

Mere information: www.um.dk og www.eksportraadet.dk

ErhvervsPhD

Ejer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Beskrivelse: ErhvervsPhD-initiativet er et 3-årigt erhvervsrettet forskningsprojekt, der skal fremme udvikling og innovation i dansk erhvervsliv. Virksomheder kan få tilskud til at ansætte en studerende på kandidatniveau til at gennemføre et konkret udviklingsorienteret forskningsprojekt i samarbejde med et universitet.

Beløb: Et løntilskud på på 10.000 kr. pr. måned eller 360.000 kr. for alle tre år. Til formålet er der afsat 50,2 mio. kr. årligt 2006-2007 og 50,5 mio. kr. i 2008 og 2009 (FL § 19.74.01.50)

Betingelser: Tilbuddet er åbent for alle danske virksomheder samt for selvejende institutioner, fonde eller private organisationer med et væsentligt element af indtægtsdækket virksomhed.

Ansøgningsfrister: I 2006 er der ansøgningsfrister 16. februar 2006, 27. april 2006, 24. august 2006 og 24. oktober 2006.

Mere information: www.erhvervsphd.dk

Regional IT-satsning

Ejer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Beskrivelse: Som opfølgning på den jysk-fynske IT-satsning afsættes en bevilling til forsættelse af projektet, hvor samarbejdet udvides til at dække Danmark bredere. Fokus på den regionale vidensspredning og tværgående formidlingsaktivitet.

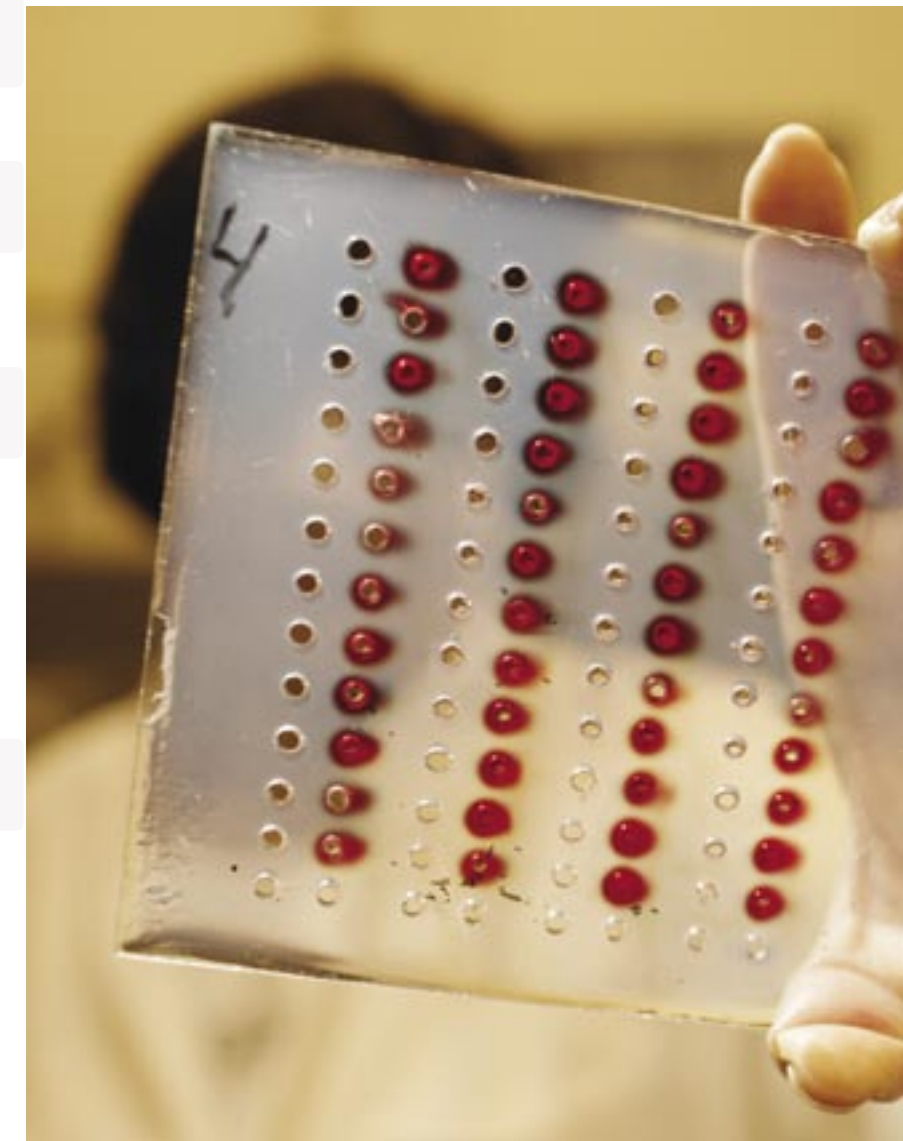
Beløb: 52,7 mio. kr. i 2006 og 2007, 53,8 mio. kr. i 2008 og 38,8 mio. kr. i 2009 (FL § 19.74.01.45)

Mere information: www.videnskabsministeriet.dk

ERHVERV, FORSKNING OG TURISME

EKSPORT
VIDENSKAB

ERHVERV, FORSKNING OG TURISME

Regionale Videnpiloter

Ejer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Beskrivelse: At få flere højuddannede ansat uden for landets storbyer og styrke samarbejdet mellem små og mellemstore virksomheder og videninstitutionerne.

Beløb: 31 mio. kr. årligt 2006-2008 (FL § 19.74.01.55)

Betingelser: Virksomheder med under 100 ansatte kan få 10.000 kr. om måneden i op til 12 måneder til at prøve en højtuddannet medarbejder, en regional videnpilot. Videnpiloten skal i perioden gennemføre en konkret udviklingsopgave. Dertil kommer et tilskud på i alt 25.000 kr. til indkøb af ydelser hos en videninstitution, f.eks. universiteter, sektorforskningsinstitutioner, GTS-institutter m.v.

Ansøgningsfrister: Løbende, først til mølle

Mere information: www.videnflytterud.dk

Højteknologisk netværk

Ejer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling,

Beskrivelse: Samarbejde i et varigt og forpligtende partnerskab mellem virksomheder og videninstitutioner vedr. løsning af højteknologiske problemstillinger.

Beløb: 6,8 mio. kr. i 2006 og 2007 (FL § 19.74.01.50)

Mere information: www.vtu.dk

Regionale teknologicentre

Ejer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Rådet for Teknologi og Innovation.

Beskrivelse: Skal øge samarbejdet mellem virksomheder og forskning og styrke innovation og vækst uden for storbyerne i Danmark

Beløb: 56,3 mio. kr. i årene 2006-2007, 53,8 mio. kr. i 2008 og 38,8 mio. kr. i 2009 (FL § 19.74.01.55)

Betingelser: Kan søges af konsortier bestående af videninstitutioner, videnformidlere og virksomheder.

Ansøgningsfrister: 1. februar 2006.

Mere information: www.videnflytterud.dk

ERHVERV, FORSKNING OG TURISME

Netværk om forskningsbaseret efter- og videreuddannelse

Ejer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Beskrivelse: Nyskabende projekter inden for naturvidenskab, sundhedsvidenskab og IT. Der kan ydes medfinansiering af universiteternes merudgifter til indgåelse i netværk om nye modeller for forskningsbaseret netværk.

Beløb: 6,8 mio. kr. i hvert af årene 2006 og 2007 (FL § 19.74.01.50) :

Mere information: www.vtu.dk

Medfinansiering til projektudvikling vedr. EUREKA, industrielt samarbejdsnetværk inden for markedsorienteret teknologiudvikling og -anvendelse

Ejer: Forskningsstyrelsen

Beskrivelse: Et tilbud til små og mellemstore virksomheder, der gerne vil i gang med et egentligt samarbejdsprojekt under EUREKA

Beløb: Typisk mellem 25-100.000 kr. pr. virksomhed

Mere information: www.eurocenter.info

ERHVERV, FORSKNING OG TURISME

Forprojekter til 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling

Ejer: Sekretariatet for Rådet for Teknologi og Innovation

Beskrivelse: Støtte til udgifter til f.eks. nærmere at definere projektet, til at finde de rette partnere, til forhandlinger om aftaler og til at skrive ansøgningen.

Beløb: Normalt mellem 25.000 og 100.000 kr.

Betingelser: Retter sig mod små og mellemstore virksomheder

Ansøgningsfrister: I 2006 vil der være 3 ansøgningsfrister til forprojekter: 11. januar, 22. februar og 19. april.

Mere information: www.eu-forprojekter.dk

EU's 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling

Ejer: EU-Kommissionen

Beskrivelse: EU's 7. rammeprogram skal støtte forskning og teknologisk udvikling. EU's 7. rammeprogram vil afløse EU's 6. rammeprogram, der udløber ultimo 2006. Der bliver indkaldt ansøgninger inden for temaerne sundhed, bioteknologi og fødevarer, informationssamfundet, nanoteknologi og materialer, energi, miljø, transport, socioøkonomisk forskning og rumforskning og sikkerhed.

Beløb: I alt 68 mia. euro 2007-2013

Betingelser: Der skal være tale om en banebrydende forskning, mindst tre lande involveret, støtten skal bruges til at udbrede projektet i EU, projektet skal være til gavn for borgere i EU, og der må ikke være tale om et kommercielt projekt, der alene har til formål at tjene penge på udbredelsen.

Mere information: www.eurocenter.info og www.cordis.lu/fp7

ERHVERV, FORSKNING OG TURISME

Projektmidler til regionalpolitik

Ejer: Nordisk Ministerråd

Beskrivelse: Ministerrådet prioriterer aktiviteter, som har et overordnet politisk sigte og som egner sig til behandling på et Næringsministermøde. Aktiviteterne kan resultere i rapporter, udredninger, seminarer, konferencer og lignende, som belyser politisk interessante emner.

Beløb: Regionalsektoren disponerer ca. 4 millioner danske kroner årlig.

Betingelser: Tilstedeværelsen af fællesnordisk nytte i projektet er af afgørende betydning.

Ansøgningsfrister: Løbende og

Mere information: www.norden.org

Arbejdsmarkedets feriefond

Ejer: Arbejdsmarkedets feriefond

Beskrivelse: Fonden støtter institutioner eller organisationer, der tilvejebringer feriemuligheder for lønmodtagere.

Beløb: Der er de seneste år ydet støtte på hen ved 150 mio. kr. om året.

Betingelser: Ansøgvirksomheden må drives på almennyttig basis, således at optjente midler alene går til en fortsat udvikling af det pågældende ferieformål. Støtte kan søges af selvejende institutioner (fonde) og foreninger, der iflg. sine vedtægter har til formål at udøve en virksomhed, der kan karakteriseres som ferieformål

Ansøgningsfrister: Løbende

Mere information: www.aff.dk

BESKÆFTIGELSE

Bevilling til at forebygge og afhjælpe mangel på arbejdskraft (flaskehalse)

Ejer: Arbejdsmarkedsstyrelsen, De regionale beskæftigelsesråd

Beskrivelse: Bevillingen kan anvendes til indsats inden for fagområder, hvor der er eller forventes mangel på arbejdskraft af en tværgående og strukturel karakter (flaskehalse). Bevillingen kan anvendes til de redskaber, der fremgår af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og regler udstedt i medfør heraf, og til de målgrupper, der er omfattet af samme lov. Bevillingen kan endvidere anvendes til de redskaber og målgrupper, der er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Beløb: Arbejdsmarkedsstyrelsen udmelder hvert år i december måned efter vedtagelsen af det kommende års finanslov det beløb, som tilkommer den enkelte beskæftigelsesregion for det følgende bevillingsår. Beløbet fastsættes hvert år i forbindelse med finansloven

Betingelser: Regionen skal påtage sig projektlederrollen

Ansøgningsfrister: Løbende

Mere information: www.ams.dk

Central pulje til en særlig beskæftigelsesindsats

Ejer: Beskæftigelsesministeren efter indstilling fra Beskæftigelsesrådet (BER)

Beskrivelse: Puljen kan anvendes til at finansiere analyse-, forsøgs- og udviklingsaktiviteter, der supplerer den beskæftigelsespolitiske indsats.

Beløb: Beskæftigelsesministeren fastsætter årligt størrelsen af den centrale pulje.

Betingelser: Arbejdsmarkedsstyrelsen kan udmelde retningslinier og mål for prioriterede beskæftigelsesområder

Ansøgningsfrister: Løbende

Mere information: www.ams.dk

Forsøgs- og udviklingsmidler

Ejer: Undervisningsministeriet

Beskrivelse: Programmer inden for de enkelte uddannelsesområder

Beløb: Afsættes på de årlige finanslove

Betingelser: Uddannelsesinstitutioner kan søge. Kan evt. kombineres med regionale udviklingsmidler.

Mere information: Finansloven § 20, www.oes-cs.dk

Udvikling og etablering af regionale videncentre

Ejer: Undervisningsministeriet

Beskrivelse: Formålet med puljen er at styrke uddannelsesinstitutionernes bidrag til hurtig og effektiv omsætning af viden og forskning i innovation, der kan fremme vækst og velfærd i alle egne af landet. Midlerne kan anvendes til at opbygge og profilere institutionernes regionale videncenterfunktion.

Beløb: 47,6 mio. kr. i 2006 og 2007, derefter reduceres beløbet med 1 mio. kr. om året til 45,6 mio. kr. i 2009 (FL § 20.69.01.70)

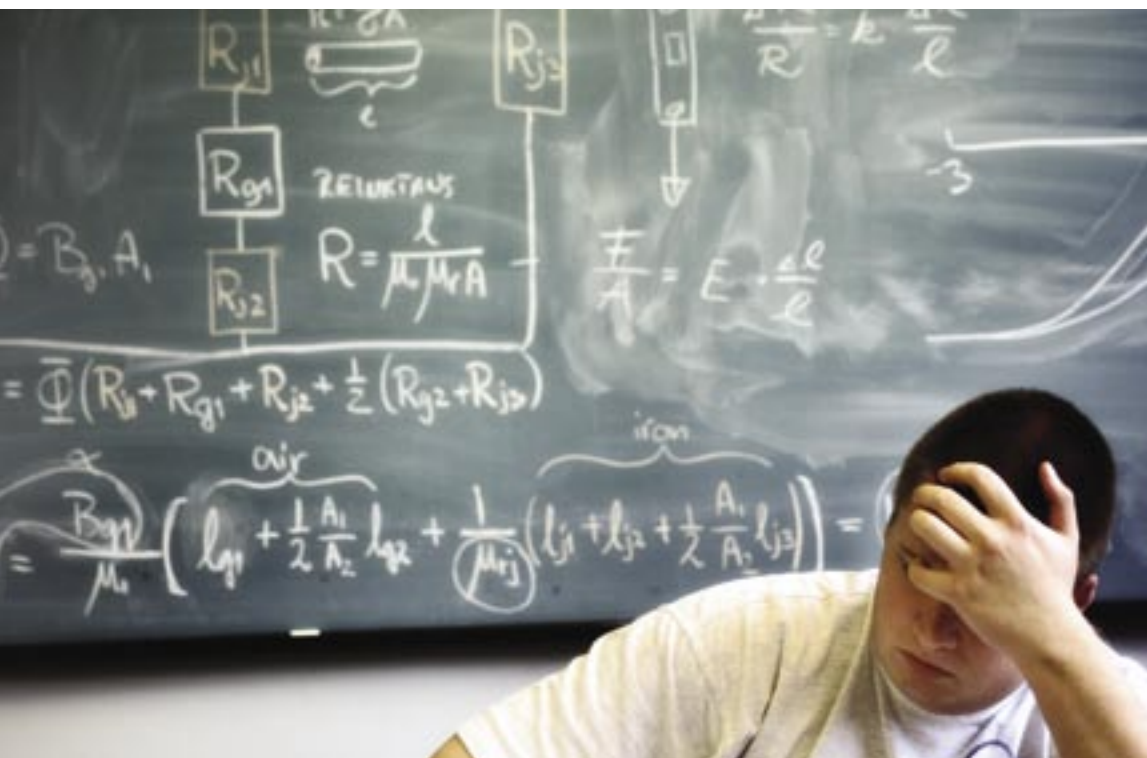
Betingelser: Institutioner under Undervisningsministeriet, der udbyder KVVU'er eller MVU'er, og som indgår i en regional uddannelsesinstitution, dvs. erhvervsakademi, CVU eller netværk af MVU-uddannelsesinstitutioner kan søge.

Mere information: www.uvm.dk

UDDANNELSE

UDDANNELSE

Etablering af væksthuse ved de videregående uddannelsesinstitutioner

Ejer: Erhvervs- og Byggestyrelsen

Beskrivelse: Fremme af iværksætteri blandt lærere og studerende ved de videregående uddannelser.

Beløb: 4,2 mio. kr. om året 2006-2009 (FL § 20.61.01.70)

Betingelser: Kun videregående uddannelsesinstitutioner kan søge.

Mere information: www.ebst.dk

Uddannelsesinitiativer på Bornholm

Ejer: Undervisningsministeriet i samarbejde med Bornholms Akademi

Beskrivelse: Støtte etablering af forlagt videregående uddannelse på Bornholm.

Beløb: 1,5 mio. kr. 2006-2008 (FL § 20.69.01.13)

Betingelser: Udbydere af kort og mellemlange videregående uddannelser, der gennemfører forlagt uddannelse på Bornholm, kan søge.

Mere information: www.uvm.dk

UDDANNELSE

Integreret handlingsprogram for livslang læring

Ejer: EU-kommissionen (i Danmark Undervisningsministeriet. og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling)

Beskrivelse: Programmet består af fire sektorprogrammer for henholdsvis skoleuddannelse (Comenius), videregående uddannelse (Erasmus), erhvervsuddannelse (Leonardo Da Vinci) og voksenuddannelse (Grundtvig). Hertil kommer et nyt program, Jean Monnet, der skal fokusere på europæisk integration

Beløb: 13,6 mia. EUR i hele perioden fra 2007-2013.

Mere information:

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/newprog/index_da.html

Aktive unge

Ejer: EU-kommissionen

Beskrivelse: Udveksling af unge, europæisk volontørtjeneste mv.

Beløb: 915 mio. EUR i perioden fra 2007-2013

Mere information:

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/newprog/index_da.html

KULTUR

Pulje til styrkelse af kultur- og erhvervssamarbejdet

Ejer: Kulturministeriet

Beskrivelse: Puljen kan anvendes til at fremme særlige målrettede strategiske indsatser på området, primært inden for kompetenceudvikling og udbygning af partnerskaber mellem kultur, erhverv, herunder konkrete samarbejdsprojekter mellem arbejdspladser, virksomheder og kunstnere, samt evaluering.

Beløb: 5 mio. kr. årligt 2006-2009 (FL § 21.11.45.10)

Mere information: www.kum.dk

Nordisk Kulturfond

Ejer: Nordisk Ministerråd

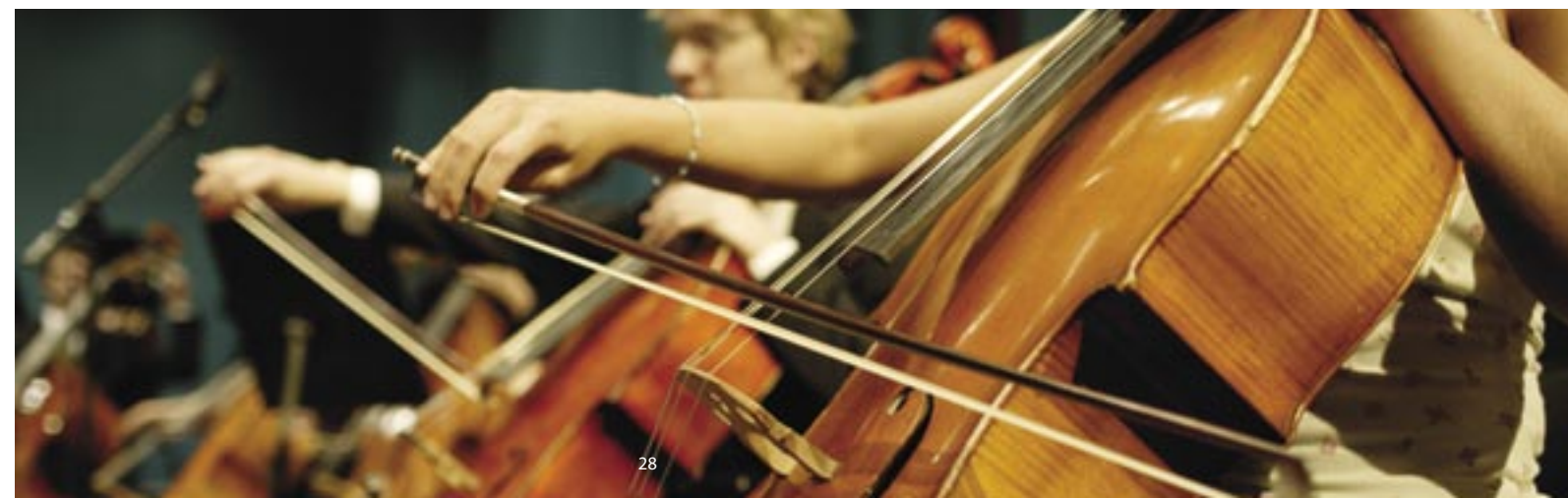
Beskrivelse: Fonden har til opgave at fremme det kulturelle samarbejde mellem de nordiske lande. Fonden beskæftiger sig med et bredt kunst- og kulturområde, og omfatter både professionelle og amatører. Bidrag kan bevilges til eksempelvis konferencer, koncerter, turnéer, udstillinger, festivaler, almen uddannelse, videreuddannelse og forskning.

Beløb: Der uddeles årligt omkring 25 millioner danske kroner.

Betingelser: Et projekt kan gennemføres både i og uden for Norden.

Ansøgningsfrister: Der er seks ansøgningsfrister i 2006: 1. februar, 1. marts, 1. april, 1. august, 1. september og 1. oktober.

Mere information: www.nordiskkulturfond.org

KULTUR

Kultur 2007

Ejer: EU-kommissionen (i Danmark Kulturministeriet)

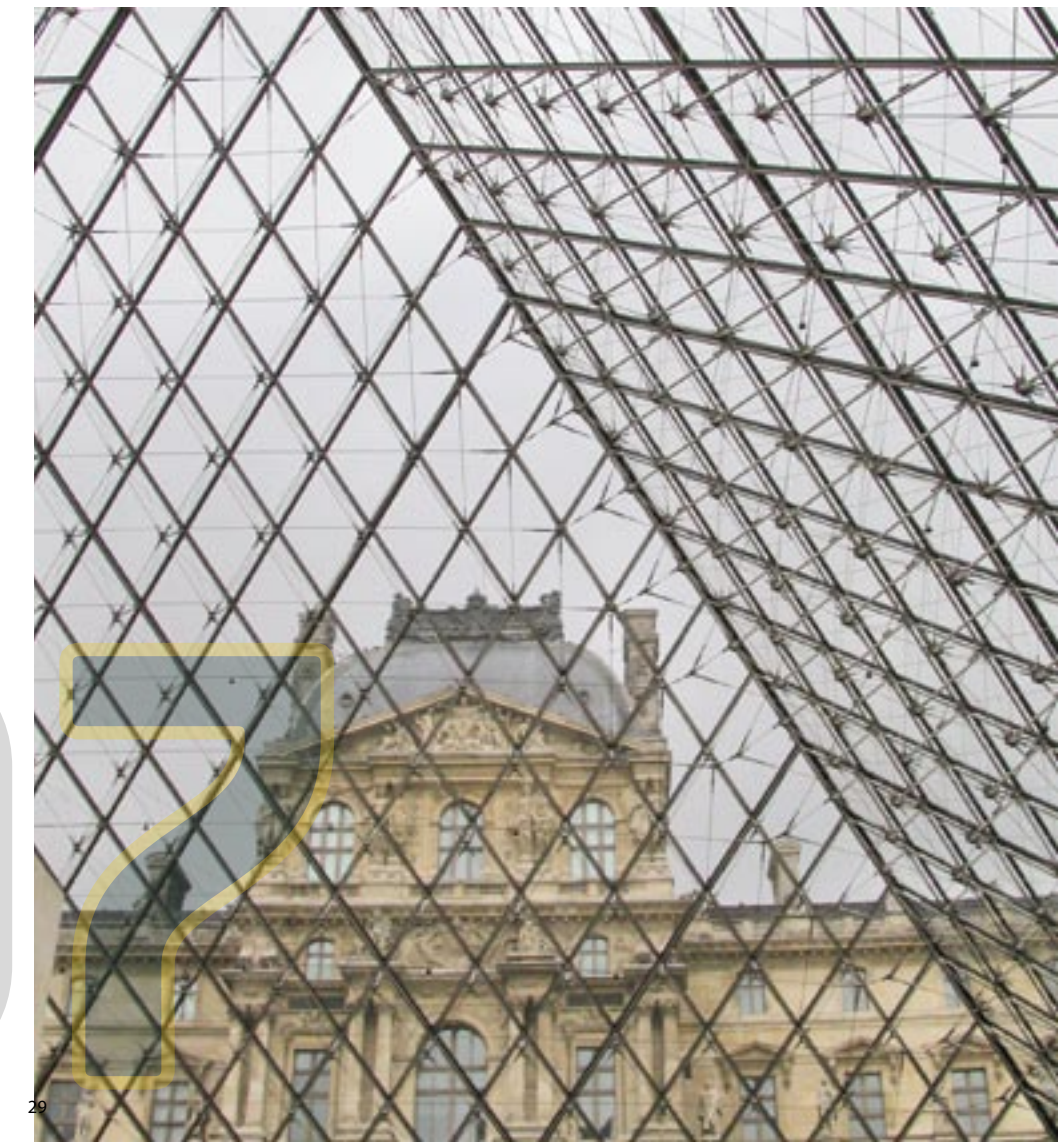
Beskrivelse: Tværnational mobilitet for alle, der arbejder i den kulturelle sektor i EU. Tværnational udbredelse af kunstværker og kulturelle/kunstneriske frembringelser. Interkulturel dialog.

Beløb: 408 mio. EUR over hele perioden (2007-2013)

Mere information:

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/newprog/index_da.html

2007

FORURENET JORD

Teknologipuljen

Ejer: Miljøstyrelsen

Beskrivelse: Puljen uddeler midler til afprøvelse af ny teknologi i forbindelse med afværgeprojekter.

Beløb: 5,2 mio. kr. i årene 2006-2009 (FL § 23.22.08.10)

Betingelser: Regionen skal påtage sig bygherre- og projektlederrollen

Ansøgningsfrister: Løbende

Mere information: www.mst.dk

R6/56
Bliskin
100t

Finansiering af regional udvikling - en oversigt.

Amtsrådsforeningen

Redaktion: Amtsrådsforeningen

ISBN 87-7723-427-8

februar 2006

Layout / **O B A D**

Billeder af BAM/Scanpix ©: omslag, 3, 4, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 26, 27, 29 .